

Totalberedskapskommisjonens anbefalinger

Totalberedskapskommisjonen kommer med 177 anbefalinger, som kan oppsummeres i 10 hovedanbefalinger

Hovedanbefalinger: Et robust beredskapssystem

Totalberedskapskommisjonens hovedanbefalinger kan oppsummeres i 10 punkter:

- en motstandsdyktig og utholdende befolkning
- styrke lokalt og regionalt nivå i beredskapen
- styrke tverrsektorielt samarbeid
- tettere integrering av næringslivet i den nasjonale beredskapsstrukturen
- utvikle nasjonal situasjonsforståelse, ledelse og enhetlig rådsstruktur
- utvide nordisk beredskapssamarbeid
- videreutvikle grunnberedskapen
- styrke beredskapsrollen til frivillige organisasjoner
- forsterke arbeidet med infrastruktur og digital sikkerhet
- styrke forsyningssikkerheten

Alle anbefalinger

Kapittel 5 – En sammenhengende beredskapsstruktur

- å innføre krav om lokalt beredskapsråd
- å etablere en nettverksbasert forsterkningsordning for kommunal krisehåndtering ved hendelser som inntre sjelden og med store eller langvarige konsekvenser
- å tilføre friske midler som sørger for at alle kommuner har tilgang til en beredskapskoordinator i minimum 50 prosent stilling
- å revidere instruks for statsforvalteren og Sysselmesteren på Svalbard sitt arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering, for å tydeliggjøre statsforvalterens ansvar og myndighet
- å styrke statsforvalteren med friske midler som kan benyttes til regionalt samarbeid, kompetanseheving og flere ansatte
- å tydeliggjøre ansvar og oppgaver til fylkeskommunene på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet for å styrke fylkeskommunenes forutsetninger for å kunne ivareta dette ansvaret
- å etablere en regional koordinatorrolle hos statlige etater som ikke har regional tilstedeværelse i fylkene
- å utarbeide en nasjonal sikkerhets- og beredskapsstrategi
- å innføre en langtidsplan for sivil beredskap. Langtidsplanen må omfatte utvikling av politiet.
- å gjøre Justis- og beredskapsdepartementet til fast, sivilt lederdepartement

- å etablere en funksjon på departementsnivå som setter lederdepartementet i stand til å etablere og vedlikeholde et nasjonalt situasjonsbilde
- å lage en samfunnssikkerhetsinstruks for direktoratene
- å etablere et sentralt beredskapsråd
- å utarbeide en årlig fellesføring om samfunnssikkerhet og beredskap i tildelingsbrevene til alle departementenes underliggende og tilknyttede virksomheter
- å gjennomgå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps portefølje med sikte på å gi direktoratet en mer spisset portefølje mot sivil beredskap
- å revidere instruks for DSBs koordinerende roller med sikte på å tydeliggjøre direktoratets koordinerende rolle i beredskapsarbeidet og i kriser
- å arbeide for en sammenslåing av rammeverkene for henholdsvis kritiske samfunnsfunksjoner og grunnleggende nasjonale funksjoner
- å gjennomgå porteføljene til Direktoratet for samfunnssikkerhet og Nasjonal sikkerhetsmyndighet for å avklare eventuelle uklare grensesnitt og oppgavefordeling
- å på sikt gjennomgå rolle- og ansvarsområdene til etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenestene

Kapittel 6 – Internasjonalt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

- å videreføre og styrke samarbeidet med EU, FN og Nato om samfunnssikkerhet og beredskap
- å ta initiativ til å styrke samarbeidet om totalforsvar, samfunnssikkerhet og beredskap i Norden

Kapittel 7 – Sammensatte trusler

- å videreutvikle Nasjonalt etterretnings- og sikkerhetssenter (NESS) gjennom at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA) blir faste medlemmer og at senteret sitt mandat utvides til også å se på risiko og tverrsektorielle konsekvenser
- å forbedre tilgangen på graderte plattformer for å motta og dele informasjon for totalforsvarsaktører
- at trussel- og risikoinformasjon må graderes på et tilstrekkelig lavt nivå slik at den kan distribueres til de som har behov for den
- å etablere en nasjonal funksjon for monitorering og analyse av forsøk på påvirkningsoperasjoner mot norske interesser
- å utarbeide en nasjonal veileder som utdyper formål og bakgrunn for beredskapsprinsippene

Kapittel 8 – Befolkningens egenberedskap og motstandsdyktighet

- å forsterke rådene om egenberedskap både når det gjelder antall dager befolkningen bør kunne klare seg selv ved forsyningssvikt, og hvilke scenarioer det må tas høyde for
- å utvide myndighetenes råd om egenberedskap til å omhandle hva den enkelte kan gjøre for å identifisere feil- og desinformasjon

- at råd om egenberedskap utgis av regjeringen
- å sikre rammevilkårene fra myndighetene for å opprettholde et mangfold av redaktørstyrte medier
- å sikre at nødvendige språklige og kulturelle hensyn tas slik at myndighetene når ut til hele befolkningen med relevant og nødvendig informasjon, tjenester og råd i en krise
- at offentlige tjenestetilbydere i forvalningskommunene må gjennomføre kompetansekartlegginger for å få oversikt over hvem som har kompetanse om samiske språk og samisk kultur, og som kan trekkes på ved behov
- at det tilbys nødvarsel på mobil på samiske språk
- å sikre at fagpersoner med kunnskap om barns utvikling og rettigheter er representert i det forebyggende beredskapsarbeidet, og involveres når krisen vil ramme barn og unge
- å integrere hensynet til universell utforming på en hensiktsmessig måte i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap
- å integrere psykososial oppfølging bedre i beredskapsplanverk og øvelser. Det bør vurderes hvordan nasjonale og regionale kunnskaps- og kompetansesentre og frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn bør inkluderes i dette arbeidet.
- å vurdere å utvikle en nasjonal faglig retningslinje for psykososial oppfølging i og etter kriser
- å legge til rette for at det raskt kan igangsettes forskning på effekten av psykososiale tiltak når det inntreffer en større krise

Kapittel 9 – Beredskap i nordområdene

- at det må etableres en nasjonal tiltakssone for beredskap i Troms og Finnmark med utgangspunkt i Natos grunnleggende forventninger til robusthet i kritiske samfunnsfunksjoner
- at nasjonal sikkerhet og forsvarsevne må inngå i vurderingsgrunnlaget når sykehusstruktur og helseberedskap i Troms og Finnmark vurderes
- å gjennomføre tiltak for å sikre økt robusthet og redundans på Svalbard innen ulike områder som elektronisk kommunikasjon, vannforsyning og energikilder
- at det utarbeides klare føringer for hvilke dimensjonerende scenarier beredskapen i nordområdene, inkludert Svalbard, skal kunne håndtere

Kapittel 10 – Totalforsvaret

- å styrke det sivil-militære samarbeidet og totalforsvaret i møtet med et sammensatt risiko- og sårbarhetsbilde og et stadig dypere sikkerhetspolitisk alvor
- å etablere en handlingsplan for å følge opp Natos forventninger til motstandsdyktighet, og som sikrer avklaring av roller og ansvar for at planen implementeres. En slik plan må ses i sammenheng med forslaget til kommisjonen om en langtidsplan for sivil beredskap
- å videreutvikle regionalt og lokalt totalforsvarsarbeid
- å etablere og prioritere nordisk totalforsvarssamarbeid
- at Forsvaret tydeliggjør eget behov for sivil støtte i ulike scenarier

- at Forsvarets ressurser er tilgjengelige for sivil krisehåndtering så fremt det ikke går ut over det militære kjerneoppdraget
- at når Forsvaret anskaffer nytt materiell må man sikre at nytten av ressursen i et samfunnsikkerhetsperspektiv er ivaretatt
- å nedsette en gruppe med deltakelse fra næringslivet og sivile og militære myndigheter som skal se nærmere på sentrale læringspunkter fra krigen i Ukraina

Kapittel 11 – Sivile beskyttelsestiltak

- å vurdere om Sivilforsvarets organisering i distrikter og om størrelsen på sivilforsvarsstyrken er tilstrekkelig dimensjonert
- å evaluere systemet for nødvarsel til befolkningen etter at det har virket noen år
- å avklare og tydeliggjøre ansvar og oppgaver for sivile beskyttelsestiltak, inkludert hvilket ansvar Sivilforsvaret har for sivile beskyttelsestiltak og hva som ligger i koordineringsansvaret til DSB
- å vurdere om de sivile beskyttelsestiltakene er tilstrekkelig regulert i lov og operasjonalisert i planverk
- å utarbeide et helhetlig beskyttelseskonsept som inkluderer alle tiltak for å beskytte og ivareta sivilbefolkningens behov i krig, og at dette arbeidet integreres i totalforsvarsarbeidet gjennom planverk og øvelser
- å videreføre tilfluktsrom som tiltak i et modernisert beskyttelseskonsept

Kapittel 12 – Næringslivets rolle i beredskapen

- å inkludere næringslivet i sentralt, regionalt og lokalt beredskapsråd
- at myndighetene må sikre logisk sammenheng mellom ulike lover og regler slik at strukturelle utfordringer som paradokset om rekvisisjonsinstituttet og anskaffelsesregelverket ikke hindrer beredskapsbygging og -kompetanse
- at beredskap og varighet på kontrakter som del av beredskap, må vektles høyere i offentlige anskaffelser på alle nivåer og i alle sektorer
- at myndighetene intensiverer arbeidet med å utpeke virksomheter som skal underlegges sikkerhetsloven, og prioriterer veiledning, oppfølging og klarering mot private virksomheter som er underlagt loven
- at myndighetene sørger for at private aktører kompenseres for bruk, skade og tap på materiell i krisesituasjoner og at ordningene for dette er kjent for aktørene det gjelder
- å etablere en sektornøytral forsyningsberedskapsorganisasjon på nasjonalt nivå, ledet av Nærings- og fiskeridepartementet og etter mønster fra den finske forsyningsberedskapssentralen NESÅ

Kapittel 13 – Forsyningsikkerhet

- å tydeliggjøre ansvaret for forsyningsikkerhet på departementsnivå gjennom at Nærings- og fiskeridepartementet får et hovedansvar for forsyningsikkerhet utover det departementet har i dag

- å vurdere om flere departementer med et særlig ansvar for forsyningssikkerhet bør få hjemmel til å gi forskrifter til næringsberedskapsloven
- å utarbeide felles, bindende planforutsetninger for den sivile og militære beredskapen
- å utarbeide en strategi for forsyningsberedskapen
- å regelmessig gjennomføre beredskapsanalyser for kritiske samfunnsfunksjoner
- å utarbeide overordnede og omforente prinsipper for tverrsektoriell prioritering i kriser

Kapittel 14 – Energiforsyning

- å gjennomføre et nasjonalt løft for å sikre tilstrekkelig fornybar energi i årene fremover
- å sørge for at Norge sikrer seg et større handlingsrom for å trygge den nasjonale forsyningssikkerheten. Kommisjonen legger samtidig til grunn at det er i Norges interesser å handle med utlandet, ikke minst i lys av at det forventes en strammere kraftbalanse.
- å utvide Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO) til å omfatte flere selskaper i kraftsektoren og andre beredskapsordninger
- å endre formålsbestemmelsen i energiloven slik at den også omfatter forsyningssikkerhet
- å tydeliggjøre og styrke fullmaktene til Kraftforsyningens distriktssjefer (KDS)
- å gjennomgå ansvar og oppgaver ved særlig anstrengte kraftsituasjoner, inkludert rasjonering
- å utarbeide tydelige føringer for prioritering av funksjoner og virksomheter ved kraftrasjonering
- å utarbeide dimensjonerende scenarioer for hendelser som kan ramme energisektoren
- å vurdere tiltak for å sikre god egenberedskap i virksomheter med kritisk samfunnsfunksjon ved utfall i kraftforsyningen
- å avklare ansvar, oppgaver og myndighet på elsikkerhetsområdet

Kapittel 15 – Elektronisk kommunikasjon

- å videreføre og prioritere arbeidet med å forsterke infrastruktur og sikre diversitet og redundans i en form og størrelsesorden som følger av digitaliseringstakten, samfunnets avhengighet av ekom og risiko og trusselbilde. Det må fastsettes en nasjonal strategi for dette arbeidet, som må følges opp i en egen langtidsplan for utbygging og styrking av den digitale grunnmuren
- at det fortas en operasjonalisering av kravene til nasjonal autonomi, der det også inntas vurderinger av hvordan et styrket nordisk samarbeid vil kunne bidra til økt robustheten og motstandsdyktighet. For å gi sektoren omstillingstid bør arbeidet sette i gang så snart som mulig
- å videreutvikle og forsterke samarbeidet mellom infrastruktureiere og tilbydere i kraftsektoren og ekomsektoren på beredskap og krisehåndtering. Det må prioriteres

å få etablert et samarbeid for raskest mulig gjenoppretting av kritiske ekomlokasjoner.

- å vurdere etablering en fast ordning med bistand fra Forsvaret for å øke kapasiteten på gjenoppretting av kritisk elektronisk kommunikasjon, særlig i de nordligste fylkene og på Svalbard
- å påse at arbeidet med å sikre bedre mobildekning og økt bredbåndsutbygging i distriktene prioriteres av alle myndighetsnivåer med vekt på å få en rask og kostnadseffektiv effekt av bevilgninger og etablerte insentivordninger
- at virksomheter med ansvar for viktige og kritiske samfunnsfunksjoner inkluderer bortfall av ekom i sine risiko- og sårbarhetsanalyser og reduserer egen sårbarhet ved å anskaffe nødvendige reserveløsninger

Kapittel 16 – Matforsyning

- å gjennomføre en risiko-, sårbarhets- og beredskapsanalyse av norsk matforsyning for å kartlegge den faktiske matvareberedskapen
- å umiddelbart legge planer for økt selvforsyningsgrad basert på norske råvarer
- å styrke lagerhold av matkorn betydelig utover dagens ambisjon
- å sikre nødvendige lagre av kritiske innsatsfaktorer til matproduksjon
- å avklare det samlede potensialet for å legge om produksjon innenfor landbruk, havbruk og fiskeriene, og kosthold, på kort og lang sikt ved forsyningskriser
- å styrke overvåkingen av internasjonale mat- og førvaremarkeder gjennom samarbeid mellom sentrale myndigheter og næringene
- å styrke samarbeidet med EU og nordiske land om matsikkerhet og matberedskap
- å videreføre en restriktiv jordvernpraksis for å sikre nødvendige arealer til matproduksjon, inkludert å vurdere virkemiddelbruk
- å utrede tiltak som kan styrke myndighetenes og næringenes evne til samordnet forebygging og håndtering av plante-, dyre- og fiskesykdommer
- å iverksette tiltak som kan sikre tilgangen til veterinærtjenester i norsk matproduksjon
- å utvide Rådet for matvareberedskap slik at det omfatter myndigheter og aktører fra produksjon og videreforedling

Kapittel 17 – Drikkevannsforsyning

- å gjennomføre en risiko-, sårbarhets- og beredskapsanalyse av drikkevannsforsyningen i Norge
- å etablere et råd for drikkevannsberedskap som kan bidra til å forsterke koordineringen mellom leverandører, sluttbrukere og myndigheter, og at det vurderes regulert i næringsberedskapsloven
- å gjennomgå i hvilken grad kommuner har avklart med virksomheter med kritisk samfunnsfunksjon det ansvaret virksomhetene selv har for å sikre tilstrekkelig drikkevann ved forsyningssvikt

Kapittel 18 – Transport

- å videreføre arbeidet med samfunnssikkerhet i Nasjonal transportplan, og vurdere behovet for å gjennomføre en overordnet risiko-, sårbarhets- og beredskapsanalyse av transportområdet
- å vurdere muligheter for å harmonisere ulike regimer for sikring i havner og tilstøtende anlegg og mekanismer som kan sikre nødvendig koordinering før tiltak iverksettes
- å styrke fylkeskommunenes økonomiske forutsetninger for å ivareta oppgavene sine innenfor trafikk- og transportberedskap
- å avklare problemstillinger knyttet til Forsvarets behov for sivil transportinfrastruktur og -ressurser i ulike scenarioer, inkludert hvilke mekanismer Forsvaret vil bruke for å tilgjengeliggjøre ressurser
- å utrede forutsetninger for å tilgjengeliggjøre transportressurser i kriser, blant annet i lys av utviklingen med eierskap på tvers av landegrensler
- å sikre beredskap på flyplasser som gjør at redningshelikoptre, luftambulanser og andre helikoptre og fly som bidrar i søk, redning og transport av skadde og syke, har en forutsigbarhet når det gjelder tilgjengelighet av flyplasstjenester

Kapittel 19 – Klimatilpasning og håndtering av naturfare

- å regelmessig utarbeide en helhetlig nasjonal plan for arbeidet med klimatilpasning som må ses i sammenheng med en langtidsplan for sivil beredskap
- å styrke kapasiteten til Norges vassdrags- og energidirektorat og andre sentrale virksomheter til å arbeide med naturfare, inkludert kartlegging av faresoner og veiledning overfor kommuner
- å raskt videreutvikle standardiserte digitale verktøy som kan understøtte kommunene og andre aktører i arbeidet med samfunnssikkerhet i arealplanleggingen
- å vurdere hvordan vannkraftanlegg kan bidra til flomvern, ivareta behov for mer fornybar energi og ivareta Norges klimaforpliktelser
- å innrette naturskadeordningen slik at den på en bedre måte enn i dag gir insitamenter til forebygging, men likevel ikke slik at dette ikke går på bekostning av prinsippet om en solidarisk og lik premiefastssettelse for forsikringskunder
- å styrke den nasjonale beredskapen slik at den er tilstrekkelig organisert og dimensjonert for å håndtere økt hyppighet og størrelse på naturkatastrofer som følge av klimaendringer

Kapittel 20 – Digital sikkerhet

- å etablere en strategi og en langtidsplan for nasjonale digitale infrastrukturer med et 10-20-års perspektiv og med hovedvekt på samfunnets motstandsdyktighet
- at Justis- og beredskapsdepartementet tydeliggjør hvilke land man må unngå å kjøpe teknologi og tjenester fra. Krav og rådgivning på dette området må spesielt rettes mot virksomheter underlagt sikkerhetsloven

- at Norge styrker samarbeidet med land vi har et sikkerhetssamarbeid med innenfor rammen av EU, Nato og Norden, for å påvirke arbeidet med å etablere sikkerhetskrav og standarder til digitale systemer og funksjoner
- at departementenes arbeid med sikkerhetsloven prioriteres og intensiveres slik at virksomheter av avgjørende betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner blir identifisert. I dette ligger det å strukturere arbeidet med råd og veiledning ut mot alle sektorer slik at det blir målrettet og tydelig
- at Justis- og beredskapsdepartementet stiller tydelige forventninger til departementenes oppfølging av risikostyringsarbeidet sitt om digital sikkerhet i egen sektor. Dette må inkludere hvordan departementene følger opp gjennom etatsstyring og sektorlovgivning, og sørger for rapportering av sektorovergrepene problemstillinger til andre departementer og det nasjonale fagmiljøet for digital sikkerhet
- at Justis- og beredskapsdepartementet gjennomfører tverrsektorielle vurderinger av samfunnets digitale risiko. Det må være bevissthet om hvilken risiko som aksepteres og det må planlegges og gjennomføres tiltak. Dette krever omlegging av dagens praksis hvor risikovurdering knyttet til digital sikkerhet primært skjer innenfor egen sektor
- at departementene legger til rette for etablering av kompetansebrønner om teknologi, sikkerhet og beredskap. Denne typen kompetansemiljøer må baseres på tettere samarbeid mellom myndighetene, academia og næringslivet
- at norske myndigheter ved finsk og svensk Nato-medlemskap tar initiativ til samarbeid om digital sikkerhet og økt beredskap i Norden. Dette bør inkludere felles beredskapslagre for kritisk utstyr for eiere av kritisk infrastruktur og mulighet til å benytte klarert personell på tvers av de nordiske landene
- at offentlig forvaltning arbeider for økt sentralisering av IKT-drift, -sikkerhet og -beredskap. Det må gis tydeligere føringer fra sentrale myndigheter knyttet til bruk av fellesløsninger for kommunal sektor
- at statsforvalterne i nødvendig grad veileder og følger opp kommunenes arbeid med risikovurdering av digital sikkerhet
- at det utvikles digitale løsninger for å sammenstille og distribuere situasjonsbilde mellom aktører og på tvers av sektorer

Kapittel 21 – Satellittbaserte tjenester

- at dialogen mellom departementer med ansvar innen romsegmentet styrkes slik at styringen av Norges avhengighet og bruk av satellittbaserte tjenester blir bedre koordinert og helhetlig
- å peke ut en fagmyndighet som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp satellittbaserte tjenester på nasjonalt, tverrsektorielt nivå

Kapittel 22 – Nødetatene og den offentlig organiserte redningstjenesten

- å forskriftsfeste dimensjonering av grunnberedskap der det ikke allerede er gjort. Det må vurderes en modell der man setter krav til hvor stor andel av befolkningen som skal nås av en kvalifisert respons innenfor et gitt antall minutter.
- å stille krav til oversikt over responstid og responskvalitet i grunnberedskapen
- at samvirket mellom nødetatene utvikles innenfor rammen av den offentlig organiserte redningstjenesten med nasjonal styring gjennom Hovedredningsentralen og økt innsats fra de lokale redningsentralene for å styrke beredskapen i sitt politidistrikt
- å utvikle felles kunnskapsgrunnlag om samvirket mellom nødetatene og aktørene i den offentlig organiserte redningstjenesten
- at regjeringen i stortingsmeldingen om den helhetlige gjennomgangen av brann- og redningsområdet særlig må vurdere brann- og redningsvesenets behov for formelle strukturer for regionalt samarbeid, felles ordninger på spesialområder og brann- og redningsvesenets kompetanse og oppgaver i møte med de andre nødetatene. Kommisjonen mener at det er særlig behov for å:
 - etablere en statlig finansieringsordning som sikrer at enkeltkommuner i en region kan ta ansvar for spesialområder som USAR, redningsdykking og kompetanse på CBRNE
- å utrede tettere samarbeid mellom ambulanseressurser og kommunehelsetjenesten
- at redningstjeneste må tas inn som en større del av politiets grunnutdanning enn i dag
- å lovfeste den offentlig organiserte redningstjenestens organisering og verdigrunnlag
- å etablere et nasjonalt kunnskapscenter for redningstjeneste og samvirke ved Hovedredningsentralen
- at den videre prosessen for arbeidet med fremtidens nød- og beredskapskommunikasjon må avklares så raskt som mulig. I arbeidet må det prioriteres hvordan samvirkeeffekten i Nødnett kan ivaretas best mulig.
- å utvikle en nasjonal strategi for digitalisering på samfunnssikkerhetsfeltet
- at det etableres et digitalt katastroferegister som vil lette samvirket mellom aktørene i krisehåndteringen og gi oversikt over hvem som er berørt av en større hendelse og som har behov for informasjon og oppfølging

Kapittel 23 – Frivillighetens rolle i beredskapen

- å utvikle den statlige og kommunale frivillighetspolitikken på beredskapsområdet for å sikre bedre involvering av frivillige organisasjoner
- å videreutvikle samarbeidet mellom helsetjenesten og frivillige organisasjoner om helseberedskap, etter modell av samarbeidet mellom det offentlige og frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner
- å styrke de frivillige rednings- og beredskapsorganisasjonene gjennom en reell satsing. Følgende tiltak er særlig relevante:
- øke tilskuddet til de frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner med 80–100 millioner kroner

- kostnadene tilknyttet bruk av Nødnett og fremtidig løsning for nød- og beredskapskommunikasjon skal i sin helhet dekkes av det offentlige
- innføre fritak fra engangsavgiften og andre avgifter for kjøretøy og annet materiell som brukes av frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner
- videreutvikle samarbeidet mellom Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum og Justis- og beredskapsdepartementet

Kapittel 24 – Politiet

- å tydeliggjøre i planverk hvilken bistand politiet kan forvente fra andre i ulike beredskapssituasjoner
- å vurdere om bistandsinstruksen om Forsvarets bistand til politiets må revideres i lys av erfaringer og i lys av den sikkerhetspolitiske utviklingen
- at utvikling av politiet må være del av langtidsplanen for sivil beredskap
- å tydeliggjøre ambisjonsnivået for politiberedskaper for ulike typer kriser

Kapittel 25 – Helseberedskap

- å utvikle tydelige nasjonale ambisjoner, kriterier og veiledning for ressursprioriteringer i situasjoner hvor det er ekstraordinære behov for helsehjelp i befolkningen
- å sikre at det er oppdatert planverk for omfordeling av helsepersonell og pasienter mellom geografiske regioner
- å sikre at regelverk og retningslinjer for bruk av studenter, pensjonister og andre medhjelpere er tydelig fastsatt før en krise inntreffer
- å påse at vilkår om bistand i kriser og deltakelse i øvelser vurderes inntatt i ordinære kontrakter det offentlige har om kjøp av tjenester fra private og ideelle virksomheter, inkludert i eventuelle beredskapsavtaler
- å styrke rollen og funksjonen til kommunelegen
- å utrede eierstyring og myndighetsstyring av spesialisthelsetjenesten innenfor beredskapsområdet
- å utrede muligheten for å utvikle en produksjonskapasitet innenfor rammen av et nordisk samarbeid om vaksiner, legemiddelproduksjon, smittevernutstyr og medisinsk-teknisk utstyr.
- å evaluere innføringen og bruken av eget legevaktnummer
- å utrede hvilke behov Forsvaret har fra den sivile helsetjenesten i en krigssituasjon, og om kapasiteten til Forsvarets sanitet bør videreutvikles
- å sørge for at helsetjenesten og Forsvaret sammen avklarer hvilke krav som skal legges til grunn for helsetjenestens traumeberedskap ved væpnet konflikt og krig
- å evaluere Helseberedskapsrådet

Kapittel 26 – CBRNE-hendelser

- at atomberedskapsarbeidet blir gjenstand for en nasjonal vurdering og prioritering i lys av endringene i risiko- og trusselbildet

- å sørge for at fag- og samvirkeordninger på CBRNE-området er hensiktsmessig innrettet
- å videreføre KUAs fullmakter i akutfasen ved atomhendelser
- å sørge for at nødetatene, Sivilforsvaret og andre aktører som har sentrale roller i håndteringen er utrustet og øvet til å håndtere endringen i risikobildet
- å sørge for at beredskapsanalyser og behovsvurderinger gjennomføres på CBRNE-området med nødvendig tverrsektoriell involvering, koordinering og oppfølging

Kapittel 27 – Finansielle tjenester

- å klargjøre hensiktsmessig beredskap for forstyrrelser i eller bortfall av betalingssystemene, inkludert kontantberedskap og andre betalingsløsninger
- å utrede aktuelle scenarioer og aktuell virkemiddelbruk, inkludert sentrale aktørers ansvar og oppgaver, som kan styrke den økonomiske beredskapen

Kapittel 28 – Beredskapskunnskap og beredskapskompetanse

- å sørge for styrket utdanningskapasitet av kandidater med tverrfaglig samfunnssikkerhets og beredskapskompetanse
- å utrede hvilke behov samfunnet har for kompetanseheving innenfor samfunnssikkerhet og beredskap i et 20-års perspektiv, som grunnlag for å utarbeide en FoU-strategi
- at utdanningsinstitusjonene og brukermiljøene får insentiver til nytenkning i etter- og videreutdanningstilbudet på samfunnssikkerhets- og beredskapsfeltet gjennom en tettere dialog og flere møteplasser mellom utdanningsmiljøene og brukerinteressene. Samarbeid om kurs og studier bør forankres i en overordnet strategi.
- å utvikle et nasjonalt kurs om totalforsvar, samfunnssikkerhet og beredskap for ledere i frivillige organisasjoner, næringsliv og myndigheter, som er tilpasset rollen og funksjonene deres for å sikre bredere deltakere enn dagens kurstilbud
- å etablere korte regionale kurs for om totalforsvar, samfunnssikkerhet og beredskap ledere og ressurspersoner på lokalt og regionalt nivå
- å utrede hvordan kompetanseheving i samfunnssikkerhet og beredskap kan tilrettelegges og eventuelt integreres i eksisterende utdanningsløp i videregående opplæring og i høyere utdanning slik at unge voksne kan bli en ressurs for lokalsamfunnet når kriser skal håndteres
- at det påses at ressursene i barne- og ungdomsfrivilligheten er inkludert i relevant beredskapsarbeid

Kapittel 29 – Øvelser

- å utarbeide en strategi for nasjonale øvelser, inkludert sivil-militære øvelser som kan sikre målrettete øvelser og at sentrale aktører deltar

Kapittel 30 – Tilsyn

- å gjennomføre en helhetlig vurdering av nåværende tilsyn av betydning for samfunnssikkerhet og beredskap

Kapittel 31 – En beredskapslovgivning for hele krisespektret

- å nedsette et lovutvalg som får i oppdrag å utarbeide et forslag til hvordan beredskapslovgivningen bør innrettes for å kunne håndtere forventet utvikling i et tverrsektorielt perspektiv, inkludert om behovet best dekkes gjennom en tverrsektoriell krisefullmaktslov
- at regjeringen fortløpende vurderer om den har de hjemler som anses nødvendige for å kunne håndtere de krisene det er påregnelig at kan oppstå. Det enkelte departement må vurdere om sektorlovgivningen det har ansvar for har tilstrekkelige hjemler for å håndtere kriser, både i egen sektor og konsekvenser av kriser i andre sektorer
- å lage planverk og øve på anvendelsen av beredskapshjemler, og ha større fokus på rettslige vurderinger i beredskapsplanverk og øvelser
- å utarbeide retningslinjer for gjennomføring av raskere lov- og forskriftsprosesser under kriser, som ivaretar hensynene til demokrati og rettssikkerhet